

169333

นางสาวพวงทิพย์ เกียรติสกุล : กองทัพญี่ปุ่นกับทางรถไฟสายใต้ของไทย สมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา
ระหว่าง พ.ศ. 2484 -2488 (THE JAPANESE ARMY AND THAILAND'S SOUTHERN RAILWAYS
DURING THE GREATER EAST ASIA WAR, 1941-1945) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.ปิยนดา
นูนาค อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รองศาสตราจารย์ ดร. สุรางค์ศรี ดันเสียงสม : 318 หน้า. ISBN 974-17-7015-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่นในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา โดยเน้นการศึกษาถึงนโยบายของกองทัพญี่ปุ่นที่มีต่อไทย การเข้ามาดำเนินการควบคุมเส้นทางรถไฟสายใต้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายของกองทัพญี่ปุ่นต่อไทยในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา รวมทั้งผลในการปฏิบัติการเข้ามาควบคุมเส้นทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่น กรมรถไฟไทย และราษฎรไทยในท้องถิ่น

ผลจากการวิจัยพบว่า ในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพาผู้นำทางการทหารของญี่ปุ่นตระหนักถึงความจำเป็นของกองทัพที่ต้องเร่งดำเนินนโยบายสถาปนา “วงศ์ไพบูลย์มหาเอเชียบูรพา” โดยการขยายอำนาจของกองทัพเข้าไปยึดครองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายขยายอิทธิพลลงสู่ภูมิภาคทางด้านใต้ที่เรียกว่า “น่านจีนรบ” ภายใต้อาณัติดังกล่าว ไทยซึ่งมีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของประเทศต่างจับตามองความเคลื่อนไหวของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นเพียงประเทศเดียวที่มีได้เป็นอาณานิคมของมหาอำนาจตะวันตก ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นกองทัพญี่ปุ่นจึงเล็งเห็นความสำคัญของไทยในการเป็นฐานการขนส่งกำลังทหาร เสบียงอาหาร และอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อเป็นกองกำลังบำรุงให้กับกองทัพญี่ปุ่นในพม่าและมลายู ดังนั้นทันทีที่กองทัพญี่ปุ่นยกกองกำลังทหารเข้าสู่ประเทศไทยได้แล้ว จึงเร่งดำเนินการเจรจาเพื่อขอความร่วมมือจากไทยในการจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการคมนาคมขนส่ง โดยแผนการดำเนินนโยบายต่อไทยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ การเข้ามาดำเนินการควบคุมเส้นทางรถไฟของไทย ผลของการวิจัยพบว่ากองทัพญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นเส้นทางที่กองทัพญี่ปุ่นสามารถใช้ในการขนส่งกองกำลังบำรุงให้กับแนวหน้าของกองทัพได้ทั้งในพม่าและมลายู กล่าวคือ ส่วนแรกกองพลทหารรถไฟญี่ปุ่นสามารถเข้ามาจัดขบวนรถไฟพิเศษเพื่อการขนส่งในราชการทหารบนเส้นทางรถไฟสายใต้เพื่อทำการเดินรถไฟข้ามแดนจากปางดะเบียร์ถึงลอรีสตาร์ และจากสุโขทัยถึงโคตบารุของมลายู อีกส่วนหนึ่งกองพลทหารรถไฟสามารถเข้ามาสร้างทางรถไฟทหารสายใหม่เชื่อมต่อกับสถานีรถไฟสายใต้ที่มีอยู่เดิม เพื่อเชื่อมเส้นทางทหารขนส่งระหว่างไทยกับพม่าถึง 2 เส้นทางคือ ทางรถไฟสายไทย-พม่า และทางรถไฟสายคอโคคระ

นอกจากนั้นในการวิจัยยังพบว่า การเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่นส่งผลต่อการปฏิบัติการทางการทหารของกองทัพญี่ปุ่น การดำเนินงานของกรมรถไฟไทย และการดำเนินชีวิตของราษฎรไทยในท้องถิ่น กล่าวคือในส่วนของการปฏิบัติการทางการทหาร กองทัพญี่ปุ่นบรรลุเป้าหมายในการใช้ทางรถไฟสายใต้ขนส่งข้าวสารจากไทยเพื่อเป็นเสบียงอาหารให้กับกองกำลังทหารญี่ปุ่นในมลายู ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของไทยในฐานะเป็นอยู่ชั่วคราวให้กับกองทัพญี่ปุ่นในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา อีกทั้งกองทัพยังบรรลุเป้าหมายในการใช้ทางรถไฟทหารสายใหม่ทั้งสองสายขนส่งกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเสบียงอาหารเพื่อเป็นกองกำลังบำรุงให้กับกองทัพญี่ปุ่นในพม่าได้สำเร็จในระดับหนึ่งด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามการเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่นส่งผลกระทบต่อกรมรถไฟไทยที่ต้องรับภาระจากการค้างชำระหนี้สินค่าโดยสารและค่าระวางในการขนส่งยุทธปัจจัยของกองทัพญี่ปุ่นเป็นจำนวนเงินมหาศาลอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของราษฎรไทยในท้องถิ่น โดยเฉพาะปัญหาการใช้เงินดอลลาร์ของทหารญี่ปุ่น ปัญหาเครื่องอุปโภคบริโภคราคาสูง ปัญหาขาดแคลนข้าวสาร และปัญหาการใช้อำนาจทหารญี่ปุ่นในกรณีเหตุการณ์บ้านโป่งและเหตุการณ์ยึดจังหวัดระนอง ผลของการศึกษานี้จึงนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า การเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่นในสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา เป็นกรณีศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นว่าไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน โดยญี่ปุ่นได้ใช้อำนาจทางการทหารเข้ามาควบคุมและมีอำนาจเหนือในการเรียกร้องให้ฝ่ายไทยจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกต่อการขนส่งบนทางรถไฟของไทยให้กับกองทัพญี่ปุ่นอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่องตลอดสงคราม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการอธิบายข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ที่ว่า การเข้ามาควบคุมทางรถไฟสายใต้ของกองทัพญี่ปุ่นเป็นการดำเนินการที่มีการวางแผนการปฏิบัติการไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดีซึ่งประเทศไทยไม่มีทางเลือก นอกจากการยินยอมและโอนอ่อนผ่อนตามเท่านั้น

ภาควิชา.....ประวัติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....ประวัติศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2547.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

169333

4380904922 : MAJOR HISTORY

KEYWORDS : JAPANESE ARMY/THAILAND'S SOUTHERN RAILWAYS/GREATER EAST ASIA WAR

PUENGTHIP KIATTISAHAKUL : THE JAPANESE ARMY AND THAILAND'S SOUTHERN RAILWAYS DURING THE GREATER EAST ASIA WAR, 1941-1945
 THESIS ADVISOR : PROF. PIYANART BUNNAG, Ph.D./THESIS CO-ADVISOR :
 ASSOC. PROF. SURANGSRI TONSIENGSON, Ph.D., 318 pp. ISBN 974-17-7015-4

The aim of this thesis is to study the control of the Japanese army over Thailand's southern railways during the Greater East Asia War of 1941 - 1945. The main emphasis is on war-time Japanese policy towards Thailand, the way in which the control over Thai southern railways was exerted and the impact of such action on the Japanese army, the Thai Railway Department and most importantly on the Thai local population.

The result of this study clearly indicates that during the Greater East Asia War, Japanese military leaders fully realized the urgent necessity of their attempt to establish the Greater East Asia Co-Prosperty Sphere by extending military control over Southeast Asia. This strategy was the important part of the overall "Southern Expansion Policy" or "Nanshinron". Under such circumstances, Thailand, by virtue of her geographical location at the center of mainland Southeast Asia, and by the strength of being the only country which escaped western colonialism, was considered the most suitable base from which Japanese military reinforcement, food supplies, weapons and war equipment could be transported to bolster the Japanese army which already operated in Burma and Malaya. Thus, as soon as Japanese forces were stationed in Thailand, negotiation was underway to gain Thailand's co-operation in providing transport facilities, the most important aspect of which was control of the Thai railways. The study finding suggests that the Japanese army regarded the control over Thai southern railways as the most vital element of their overall strategy on military reinforcement because this particular railway track provided direct links to frontline battlefields in Burma and Malaya. Japanese military control over Thai southern railways involved a two-goal action plan. The first was to manage special trains on existing routes for the transportation of Japanese troops across the border from Padang Besar to Alor-star and from Sungei Golok to Kota Baru in Malaya. The second plan was to build two new railway tracks extended from the original southern railways into Burma. They were the Thai - Burma Railway and the Kra Canal Railway.

The control of Thai southern railways by the Japanese army had diverse effects on the Japanese military undertakings, the Thai Railway Department and the local population respectively. As far as its military goal was concerned, the Japanese army succeeded in using the Thai southern railways in transporting rice to its troops in Malaya, reflecting the importance of Thailand as a center for the Japanese army's food supplies during the war. The Japanese army also succeeded to a certain extent in using the newly-built railways to transport troops, war equipment and food supplies to Burma. For Thailand, however, the control of the southern railways by the Japanese army had adverse effects. The Thai Railway Department had to carry an enormous amount of loss as railway fares and transportation costs incurred by the Japanese army were left unpaid. Equally drastic was the impact on the Thai local population whose life and security were threatened by Japanese use of the dollar currency, the shortage of rice, the rising cost of living, and Japanese abuse of power, for example in the incident at Ban Pong and the seizure of Ranong province. The overall results of this study tend to support the conclusion that, far from Thailand and Japan being on equal terms, the Japanese army's control of Thai southern railways was a case study of how Japan's military involvement in Thailand was clearly based on Japan's superior status. This superiority enabled the Japanese army to make sure that it received supplies and reinforcements through these railways during the entire War. The study therefore emphasizes the fact that the control of the Thai southern railways by the Japanese army was planned in advance and well executed, which left Thailand with no other choice but to comply.

Department History
 Field of study History
 Academic year 2004

Student's signature..... Puengthip Kiattisahakul
 Advisor's signature..... Piyant Bunnag
 Co-advisor's signature..... Surangsri Tonsien